

keligheden er dikterede af Hævnfølelse, noget, som jo er ganske utilstedeligt i et Forhold som Huslejeforholdet, hvor den ene Part under de overordentlige Forhold staar langt stærkere end den anden.

Man bør dog ikke dømme alene ud fra det, der fremkommer fra de Sider, jeg her har nævnt. Man bør ogsaa høre Husejerne. Desværre faar man efter min Mening ikke ved at høre dem paa nogen Maade et lysere Billede end det, man har faaet ved at høre, hvad der er sagt fra den anden Side. Jeg skal dele det, der er fremkommet fra Husejernes Side, i tre Kategorier: for det første de Udtalelser, der taler om Nødvendigheden af Husleje-forøgelse, for det andet de Udtalelser, der omtaler Aarsagerne til de stedfundne Opsigelser, og for det tredje de Udtalelser, som vedrører Forsvarligheden af at ophæve det, man kalder Pligten til at opfylde Overenskomster. Jeg tager altsaa først Spørgsmaalet om Nødvendigheden af Husleje-forøgelse. Her er der det ejendommelige Forhold, at Københavns Grundejerforening, som det er ærede Medlemmer bekendt, i det meget omtalte Cirkulære af 22. Marts 1916 — det findes for øvrigt gengivet i Rigsdagstidenden for 1915—16, Tillæg A. Sp. 4713—14 — udtaler meget stærkt, at en Prisforhøjelse med Hensyn til Huslejen er absolut nødvendig. Men lige overfor dette staar der en Udtalelse fra en anden Grundejerorganisation, nemlig Fællesrepræsentationen af Grundejere i København og Omegn, der i en Udtalelse til Regering og Rigsdag af 29. Marts 1916 — den findes sammesteds som den anden Udtalelse, jeg talte om, paa Spalte 4716 — hævder det stik modsatte af det, som Københavns Grundejerforening har udtalt. Der siges i nævnte Henvendelse: „Fællesrepræsentationen finder den af nævnte Forening foreslaaede Husleje-fordyrelse upaakrævet“. Som sagt det stik modsatte.

Sammenholder man nu den sidste Udtalelse, at Husleje-fordyrelsen er upaakrævet, med det, vi ser gaa for sig hver eneste Dag i vor Bekendtskabskreds, nemlig Opsigelse af Lejligheder og Fordyrelse af Lejligheder, hvilket sidste, saa vidt det er kommet til mit Kendskab, ofte drejer sig om Forøgelse helt op til 40 pCt. af den hidtil gældende Husleje, synes det, der her er fremført fra de to Foreninger og særlig fra Københavns Grundejerforening, at staa i et ejendommeligt Lys. Huskes maa det her atter og atter, at Moratoriet for Pantegæld i Virkeligheden

dækker Grundejerne mod betydelige Forøgelse af deres Udgifter. For den langt overvejende Dels Vedkommende er disse Udgifter uændrede, der kan kun være Tale om Forøgelse af Husejernes Driftsudgifter, for saa vidt disse henhører under Partnerløn, Reparationer o. l., Forøgelse, der — det ligger i Sagens Natur — maa blive ubetydelige i Forhold til det samlede Lejebeløb og til Prioritetsrenten.

Jeg vender mig til det andet Punkt, nemlig til Aarsagen til de stedfundne Opsigelser. Københavns Grundejerforening udtaler angaaende dette Spørgsmaal — det findes i Bemærkningerne til Lovforslaget, Tillæg A. Sp. 2609—10 i en Skrivelse af 8. November —, at Lejeførgelsen kun i faa Tilfælde skyldes Grundejerne, men derimod Grundejerstandens Outsidere, og et andet Sted, at „Aarsagen til Opsigelse er langt snarere Lejernes Uorden, Urenlighed og Fordringsfuldhed“. Og, som Ministeren understregede forleden Dag, er man dristig nok til her at henvise til den Urenlighed, der udvises omkring i offentlige Anlæg, overfor Billedværker, Nødtørftsanstalter og saa fremdeles. Det forekommer mig, at man, naar man sammenligner det, der her er sagt af Husejerne, med det, der hver Dag gaar for sig i vore Omgivelser i København, mildest talt maa blive overordentlig forbavset. Det forekommer mig, at Københavns Grundejerforening til de Overgreb, som enkelte Medlemmer daglig foretager overfor Lejere — overfor Pensionister f. Eks., der i disse trange Tider maa vende hver eneste Øre, før de vover at give dem ud — ved uden Skyld fra deres Side at opsiges dem til Fraflytning, føjer et Æselsspark ved at sige, at de er daarlige Lejere, der viser Urenlighed og Skødesløshed i deres Lejeforhold. Jeg finder det, som sagt, meget utiltalende.

Endelig kommer jeg til det tredje Spørgsmaal, nemlig til Forsvarligheden af at ophæve Pligten til at opfylde Overenskomster. Der høres i denne Tid omkring i Pressen og paa Husejernes Foreningsmøder i København eller Omegn et Skrig om, at det er ganske utilstedeligt at komme ind paa, at Folk ustraffet kan love noget, som de ikke behøver at holde. Ogsaa her synes jeg, at Husejerne er ret uheldige. Det forekommer mig, at de glemmer for det første, at vi faktisk lever under overordentlige Forhold, og dernæst — hvad der i dette Tilfælde interesserer mig mest — hvad de selv tidligere har sagt under de eksisterende overordentlige Forhold. Der er tilstillet mig ligesom maaske andre